

Dipawali (Diwali)

Dipawali znaczy „szereg świateł”. Modlitwa z upaniszad: *Tamasoma dzjotir gamaja* – prowadź mnie od ciemności do światła – znaczy, że gdzie jest ciemność, tam potrzebne jest światło. Czym jest ciemność? Jedną formą ciemności jest smutek, inną – brak pokoju, a jeszcze inną – strata. Jedną formą ciemności jest niepowodzenie, inną – cierpienie, a jeszcze inną – brak entuzjazmu. To różne formy ciemności. Aby pozbyć się ciemności smutku, musisz zapalić lampę szczęścia. Aby rozproszyć ciemność choroby, musisz zapalić lampę zdrowia. Aby pokonać ciemność strat i niepowodzeń, musisz zapalić lampę pomyślności.

Patrząc na święto Dipawali z naukowego punktu widzenia, należy zauważyć, że kiedyś w odległej przeszłości nasi przodkowie żyli na terenach Arktyki (krąg polarny). Ciemność panuje tam przez sześć miesięcy. Słońce wschodzi tam w dniu Mesza Śankranti (gdy wchodzi w znak Barana), natomiast zachodzi w dniu Tula Śankranti (gdy wchodzi w znak Wagi). Wędrowka słońca między tymi dwoma znakami odbywa się co sześć miesięcy. Gdy słońce zachodzi w znaku Wagi, rozpoczyna się ciemna połowa roku.

Dzisiaj jest Caturdasi (czternasty dzień) miesiąca Kartika. Jest to dzień Amawasja (dzień nowiu księżyca). Miesiąc nazywa się Kaumudi. Od tego dnia mieszkańcy Arktyki zaczynają zapalać lampy. Nie bez znaczenia jest też światło lampy. Ponieważ mieszkańcy przez długi czas przebywają tam w ciemności, to zapaloną lampę nazywają nitjadzjoti (wiecznym światłem).

W dzień Dipawali przeprowadzono koronację Śri Ramy po jego zwycięskim powrocie do Ajodhji z Lanki, gdzie pokonał Rawanę i jego plemię rakszasów. Gdy Rama przebywał na wygnaniu w lesie, Ajodhję na długo opanowały ciemności. Pod nieobecność promiennego Ramy Ajodhja była miastem ciemności, a lasy były pełne światła. Mieszkańcy Ajodhji ogłosili, że powrót Ramy to powrót boskiego blasku i dlatego wszędzie świętowali to wydarzenie, zapalając lampy.

Jednak to nie wszystko. Dzisiejsze święto ma inne ważne cechy. Jest to dzień, w którym Pan jako Wamana wysłał Balego do świata podziemnego po tym, gdy król podarował mu trzy kroki ziemi (odmierzone stopą Pana). Wamana (inkarnacja Wisznu) wykorzystał ten dar do wykorzenia ahamkary (egoizmu) u Balego.

Dipawali to festiwal, który obchodzi się, aby świętować zwycięstwo wyższej jaźni nad ego. Człowiek pogrążył się w ciemności ignorancji i stracił zdolność rozróżniania między tym, co trwałe, a tym, co przemijające. Gdy światło boskiej wiedzy rozproszy ciemność ignorancji, jaką spowodowała ahamkara (poczucie ego), poznasz blask boskości. Dipawali to również dzień, w którym na tron wstąpił król Wikrama-ditja.

Jeśli ciemność ignorancji ma zniknąć, człowiek, podobnie jak lampa, potrzebuje naczynia, oliwy, knota i zapałek. Dla człowieka serce to naczynie, umysł to knot, miłość to oliwa, a wajragja (wyrzeczenie) to zapałki. Gdy masz je wszystkie, jasno świeci atmadżjoti (boskie światło Ducha). Wtedy pojawia się światło wiedzy i rozprasza ignorancję.

Płomień lampy ma dwie własności. Pierwsza to przepędzanie ciemności, a druga to nieustanny ruch ku górze. Nawet jeśli lampa stoi w dole, jej płomień porusza się w górę. Dlatego mędrcy oddają cześć płomieniowi mądrości, który prowadzi ludzi do wyższych poziomów. Zatem światła nie należy traktować jak nieistotnego zjawiska. Razem z zapalaniem świec na zewnątrz ludzie powinni starać się rozpalić światło wewnętrzne. W człowieku powinny panować święte cechy. Wymaga to potrójnej czystości: ciała, umysłu i mowy – trikarana śuddhi (czystości trzech instrumentów).

Wewnętrzne znaczenie Dipawali jest takie, że ma prowadzić człowieka od ciemności do światła. Człowiek jest stale pogrążony w ciemności. Za każdym razem, gdy ogarnia go mrok, powinien zapalić światło, które zawsze świeci w jego wnętrzu. Zabieraj to światło wszędzie, dokąd się udasz. Oświecili ono twoją drogę niezależnie od tego, gdzie będziesz.

Z dyskursu wygłoszonego 5.11.1991 r.

Jeśli zastanowimy się nad znaczeniem festiwalu Dipawali, jaki dzisiaj obchodzimy, to odkryjemy, że zgodnie z tradycją jest to pełen radości festiwal, który świętujemy na cześć Śri Kriszny – pogromcy demona Narakasury. Znaczenie zasady Naraki będziemy w stanie zrozumieć dopiero wtedy, gdy zrozumiemy znaczenie zasady Kriszny. Jest on ucieleśnieniem pięciu żywiołów – eteru, powietrza, ognia, wody i ziemi oraz pięciu tchnień życiowych – prany, apany, amany, udany i wjany. *Klim Krisznaja Gowindaja Gopidżanawallabhaja Swaha* to mantra, która zawiera esencję Bhagawaty. Pięć imion reprezentuje pięć pran (tchnień życiowych). *Klim* dotyczy ziemi, *Krisznaja* – wody, *Gowindaja* – Agni (boga ognia), *Gopidżanawallabhaja* – waju (powietrza), a *Swaha* – eteru.

Gdy rozpoznamy, że Bóg istnieje w pięciu żywiołach, uświadomimy sobie, że w kosmosie nie ma miejsca, w którym by ich nie było. Ciało człowieka także składa się z pięciu żywiołów. Ponieważ ciało tworzą żywioły, mogą oddziaływać tylko na ciało, lecz nie mają wpływu na atnę.

W komentarzach do opowieści o Krisznie zawartej w Bhagawacie wielu autorów pozwala sobie na różne błędne interpretacje. Jedna z nich odnosi się do żon Kriszny.

Niewłaściwa interpretacja Bhagawaty

W ludzkim ciele znajdują się tak zwane szadczakry – sześć ośrodków duchowych. Spośród nich dwa najważniejsze to hridaja czakra (ośrodek serca) i sahasrara czakra (ośrodek tysiąca płatków). Hridaja czakra jest również znana jako hridajakamala (lotos serca), natomiast sahasrara określa się jako lotos tysiącplatkowy. Lotos serca ma osiem płatków. Symbolizują one osiem światów, osiem kierunków, ośmiu strażników świata, osiem bhutów (duchów)

i osiem stron ziemi. Z uwagi na to, że Kriszna był panem ośmiu płatków, opisywano go jako męża ośmiu królowych. Pana nazywa się Pathi, zaś te, które są mu oddane, to żony. To związek symboliczny, a nie relacja mąż-żona w ziemskim znaczeniu. W Bhagawacie pojawiły się błędne interpretacje, dlatego że ezoteryczne znaczenie tych relacji nie zostało właściwie zrozumiane.

Mówi się, że Kriszna poślubił 16000 gopik. Kim są te gopiki? W postaci fizycznej nie są to pasterki. W głowie człowieka znajduje się lotos, który ma tysiąc płatków. Pana opisuje się jako ucieleśnienie 16 kal. Ponieważ jest Panem sahasrary (lotosu o tysiącu płatkach), to przewodzi 16000 kal obecnych w tym lotosie. Kundalini śakti, która zaczyna podnosić się u podstawy kręgosłupa (w czakrze muladhara), wznosi się i łączy z 16000 istot w sahasrarze. Takie jest ezoteryczne znaczenie roli Boga w ciele. Nieświadomi tego wewnętrznego znaczenia ludzie dopuszczają się błędnych interpretacji i fałszywych wyjaśnień.

W tym kontekście należy rozumieć spotkanie Kriszny z demonem Naraką. „Nara-ka” znaczy ten, który jest przeciwny atmie. Naraka nie oznacza demona. To nazwa satelity, który krążył wokół ziemi. Gdy ludzi ogarnął strach, że satelita zagraża ziemi, gdy wydawało się, że zbliża się do ziemi, Kriszna rozwiął ich obawy i go zniszczył.

Dipawali upamiętnia zwycięstwo Kriszny

Niekiedy boimy się zagrożenia ze strony planet. Dla przykładu kilka lat temu ludzie spodziewali się, że światu zagraża wielkie niebezpieczeństwo z powodu połączenia się „asztagrahy” (ośmiu planet). Pięć tysięcy lat temu ludzie bali się, gdy do ziemi zbliżała się jakaś planeta. Aby rozproszyć ich obawy, Kriszna przyszedł im z pomocą i zapobiegł nadchodzącemu niebezpieczeństwu. Święto Dipawali – dzień uwolnienia się od Narakasury – upamiętnia zwycięstwo Kriszny. To uroczysty dzień, w którym Bóg prowadzi ludzkość od ciemności do światła.

Legendarna wersja historii o Narakasurze przedstawia demona jako pana Pragdzjotiszapury. Symboliczne znaczenie sahasrary jest takie, że jest to miejsce, które zapomniało o atmie. Słowa te mają wewnętrzne znaczenie, mianowicie siły demoniczne mieszkają wszędzie tam, gdzie zapomina się o atmie. W dzisiejszym świecie wszelki chaos i zło powoduje fakt, że ludzie zapomnieli o atmie (najwyższym duchu). Każdy człowiek ma świadomość ciała i duszy indywidualnej, ale nie ma świadomości obecnej w nim paramatmy (boskości).

W dzień Dipawali zapalamy liczne lampki jedną świecą. Płomień, od którego się je zapala, symbolizuje boskość. Inne lampki to dziwanadzjoti (indywidualne). Ich światło pochodzi od jednego najwyższego światła. Święto światła obchodzi się, aby przekazać ludziom tę prawdę.

Legenda głosi, że Kriszna zabił Narakasurę z pomocą Satjabhamy. Co to znaczy? Każdy z nas musi walczyć i zniszczyć w sobie demoniczne siły dzięki praktykowaniu satji (prawdy). Upaniszady głoszą: *Satjamewa džajate* – jedynie prawda zwycięża. Wedy zalecają: „Mów prawdę”. Pewnego razu Bogini Ziemia udała się do Wisznu i poskarżyła się, że udźwignie każdy ciężar, lecz nie udźwignie brzemienia tych, którzy dopuszczają się kłamstwa. Musisz

być przygotowany na każde poświęcenie w obronie prawdy. To lekcja, jakiej uczył Hariścandra, który poświęcił królestwo, żonę i syna, aby dotrzymać danego słowa. Wyróżnia się on jako największy obrońca prawdy.

Każdy człowiek musi starać się przestrzegać prawdy. Prawda jest Bogiem. Gdy będziesz wierzył w Boga i trzymał się prawdy, pokonasz wszystkie demoniczne siły.

Z dyskursu wygłoszonego 28.10.1989 r.

Miasto, w którym demon Narakasura miał swoją stolicę, było znane jako Pragdzjotiszapuram. Nazwa ta składa się z czterech członów: 'Prag', 'dzjoti', 'sza' i 'puram'. Prag znaczy dawny, dzjoti – światło; sza – zapomnianie, a puram – ciało. Określenie to odnosi się do serca. Jego wewnętrzne znaczenie jest takie, że człowiek w swoim ciele zapomina o atmadzjoti (światle) w swoim wnętrzu. Nara ma różne znaczenia. Jednym z nich jest atma, a innym – to, co nie jest trwałe. Człowiek, nara, zapomniał o swoim prawdziwym stanie duchowym. Gdy do nary wkraczą złe cechy, człowiek staje się narakasurą (istotą demoniczną). Pojęcie narakasura oznacza również tego, który sprowadza ludzi do naraki (piekła).

Należy właściwie rozumieć wewnętrzne znaczenie, które jest podstawą świąt Bharatijów (Hindusów). Dla przykładu, zwróć uwagę na fakt, że wiele lampek zapala się od płomienia pochodzącego od jednej lampy. Ta jedna lampa symbolizuje najwyższego, promiennego Pana. Pozostałe reprezentują światło w duszach indywidualnych. Prawdę Wed mówiącą, że „Jeden zapragnął stać się wielością” ilustruje zapalenie wielu lamp od jednego płomienia. W ten sposób święto Dipawali potwierdza najgłębszą duchową prawdę.

Dipawali należy świętować jak dzień, w którym porzucamy wszystkie złe cechy, jakie uosabia demon Narakasura. Gopiki, które w tym dniu odzyskały wolność, reprezentują nasze dobre cechy. One powinny jaśnieć pełnym blaskiem. Takie jest wewnętrzne znaczenie tego święta. Dopóki cechy demoniczne pozostaną w człowieku, będzie on pogrążony w ciemności. Trzeba całkowicie porzucić złe cechy i myśli.

Pragnę, abyśmy we właściwym duchu obchodzili nasze święta, rozumiejąc ich wewnętrzne znaczenie. Zabicie demona Narakasury symbolizuje zniszczenie zła i przywrócenie dobra.

Z dyskursu wygłoszonego 9.11.1988 r.

Dipawali oznacza girlandę lub szereg świateł, najbardziej charakterystyczne elementy obchodów tego święta. Dipawali to dzień, w którym zdejmuje się stare ubranie i zakłada nowy strój; gdy posprząta się dom i jego okolice, będzie on wyglądał inaczej – czysto i ładnie. Jednak w czasie wypełniania tych obowiązków trzeba zwrócić uwagę na to, by porzucić utarte przesady, przyjąć nowe nawyki miłości i wzajemnego szacunku, zmienić nastawienie do krewnych i znajomych, do braci i siostr z wszystkich wyznań i kast, a drzwi serca

udekorować girlandami przyjaźni i braterstwa. Dzięki temu święto będzie naprawdę znaczące i owocne.

Dipawali to także dzień poświęcony bogini bogactwa imieniem Dhanalakszmi. W wielu stanach Indii Hindusi świętują ten dzień jako dhanalakszmi pudzę. Jednak zdobyte dzięki temu bogactwo należy traktować z szacunkiem jak coś, co zostało powierzone i co należy spożytkować dla zaspokojenia potrzeb społeczeństwa, a nie dla osobistych korzyści. Bogactwo może przyjść lub odejść, wiedzę można zdobyć lub jej nie osiągnąć, nawet radość może się pojawić i zniknąć. Niezależnie od tego, co się dzieje, człowiek musi być nieporuszony. Nie może zejść z drogi, którą wybrał, aby dojść do celu.

Z dyskursu wygłoszonego 25.10.1973 r.

Istota ludzka stanowi połączenie człowieka, zwierzęcia i Boga, a w nieuchronnej walce o panowanie między nimi musisz mieć pewność, że Bóg zwycięży, poskramiając to, co zwyczajnie ludzkie i to, co niskie, zwierzęce. Święto Dipawali służy wyrażeniu wdzięczności za pokonanie w człowieku demonicznych skłonności, które odciągają go od boskości. Naraka znaczy piekło, a asura, którego śmierć z rąk Kriszny świętuje się w tym dniu, nazywa się Narakasura. Jest on uosobieniem wszystkich tych cech charakteru, które hamują wzrastanie człowieka.

Mówi się, że Narakasura jest synem Bhumi (ziemi) i jest także nazywany Bhauma. To właściwe określenie, ponieważ ziemia i wszelkie przywiązania do tego, co ziemskie, prowadzą na nas ból i smutek. Ziemskie królestwa i ziemskie bogactwa są bezsilne wobec duchowego królestwa znajdującego się ponad zmysłami oraz duchowego bogactwa samopoznania i wiary w siebie.

Dzisiaj, w święto Dipawali, podejmij postanowienie, by zapalić lampę namasmarany i postawić ją u swojego progu, jakim są usta. Napełnij ją oliwą oddania, niech knotem będzie stałość. Niech lampa rozświetli każdą chwilę twojego życia. Chwała imienia Boga przepędzi zewnętrzną i wewnętrzną ciemność. Rozprzestrzeniaj radość i pokój wśród wszystkich ludzi, którzy przyjdą do ciebie.

Z dyskursu wygłoszonego 24.10.1965 r.

(dk)

Źródło: <http://www.sathyasai.org/calendar/diwali.html>

17.11.2020